

Vietas iekārtošana kā vaļasprieks

„Pilskalnos ir kā raidījumā *levas pārvērtības* – ja cilvēkam kādu dabas dotumu nav, viņš tiek pārveidots, lai būtu skaistāks, bet es taisu pārvērtības savai saimniecībai. Agrāk te nebija neviena dīķa, bet es tos izroku vienu pēc otra,” stāsta Īvandes pagasta *Pilskalnu* īpašnieks Meinards Mētelis.

Uzņēmējs Meinards Mētelis Īvandes *Pilskalnos* smeļ, ka pabarot zivis iet pa savu Dienvidu tiltu, kas dzīvojamās mājas dienvidu pusē pār dīķi uzcelts par pieticīgāku naudu nekā miljonu vērtais Rīgā, bet esot gana labs un viņam patīkot.

„Piedāvāt makšķerēšanu – tas nozīmē kilograma zivju peļņas pieaugumu desmit reizes.”

ROK DĪKUS PRIEKA PĒC

Vairāk nekā 15 gados, kamēr šeit saimnieko M.Mētelis, tuvāk mājai tapuši septiņi dažāda lieluma dīķi, bet tālākās vietās aptuveni 100 hektāros, kas pieder *Pilskalniem*, izrakti vēl vairāki – kopā 10,5 ha.

„Piemājas teritorijā no jebkura dīķa var redzēt māju. Katram apkārt taisu ceļu, lai makšķernieki, ciemiņi vai draugi, kuri te atpūšas, var apbraukt apkārt,” stāsta M.Mētelis. „Netālu no mājas esmu uzbēris kalnu, lai no tā labi pārredzama visa apkārtnē. Tā būs arī jānugus vieta, lai ugunskuru var iekurt augstākajā vietā, kā senči to darīja. Man patīk pa logu redzēt, kā kalns iestiepjas debesīs. Makšķerēšana mani neinteresē – esmu mednieks, bet man patīk skaista daba un tas, ka arī citi par to priecājas. Sakārtot šo vietu ir kā hobijis.”

PIEVIENTOTĀ VĒRTĪBA

Dīķu rakšanā un uzturēšanā esot ieguldīts ļoti daudz naudas. Lai arī zivis tiek pārdotas un šo vietu iecienījuši makšķernieki un atpūtnieki, izdevumu esot vairāk nekā ienākumu. „Es to daru sava un citu prieka pēc. Protams, zivis arī pārdodu. Pagājušogad par tām saņēmu vairāk nekā 6000 eiro, bet līdzīgi kā zivju zupas vārīšanai ir liela pievienotā vērtība, jo no kilograma zivju var paādināt desmit cilvēkus un visi laimīgi, tā arī piedāvāt makšķerēšanas vietas ir ienesīgāk nekā pārdot zivis.

Ja pārdodu zivis, tad par kilogramu saņem dažus latīņus, bet, ja piesaistu makšķerniekus un tūristus, viņi izmanto naktsmītnes, ugunskuru vietas. Piedāvāt makšķerēšanu – tas nozīmē kilograma zivju peļņas pieaugumu desmit reizes. Cilvēki izmanto velosipēdus, laivas, medības. Arī

Īvandes pagastam tas dod pievienoto vērtību, jo cilvēki te brauc. Man patīk viņiem sagādāt prieku.”

APSAIMNIEKOT DĀRGI UN SAREŽĢĪTI

M.Mētelis uzskata, ka dīķus uzturēt ir diezgan dārgi un sarežģīti, jo ik pēc pāris gadiem tie jātīra. „Ejam visiem apkārt, atjaunojam krastus, lai neaizaug ar zālēm un nekļūst kā purvs. Ik pa laikam dīķi jānolaiz ūdens, tas jāiztīra. Katru gadu papildīnu ar zivīm. Saimniecības dīķos ieaudzēti arī vēži. Diezgan nopietna problēma ir ūdri un zivēdāji putni. Bet, kad redzu, ka no kādreizējiem džungļiem te izveidota skaista vieta, gandarījums ir liels.”

Jolanta Hercenberga
Aivara Vētrāja foto

GAIDA MAKŠĶERNIEKU DOMAS

Lai izzinātu makšķernieku paradumus, intereses, lomas un pētītu zivju populāciju, līdz 30. jūnijam Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs aicina zivju mīļotājus piedalīties aptaujā. Iegūtos datus Pārtikas drošības, dzīvnieku veselības un vides zinātniskais institūts *Bior* izmantos zinātniskiem mērķiem un makšķerēšanas politikas pilnveidei. Zinātnieki vēlas noskaidrot makšķernieku vajadzību pēc izglītojošiem pasākumiem, kā arī saņemt priekšlikumus nozares attīstībai un zivju resursu aizsardzībai.

Plašāka informācija: Agnesei Neimanei-Jordanei, zivsaimniecības nodaļas vadītājai, tālr. 28352477. Aptauja notiek pēc Zemkopības ministrijas ierosinājuma. **Aptauja atrodama interneta vietnē: www.visidati.lv/aptauja/1358215518.**

Lai laši ir līdz Lietuvai

Pirms Jāņiem Ventā no Kuldīgas jaunā tilta līdz pat Lietuvas robežai Pelču zivaudzētava izlaidusi 60 000 vienas vasaras lašu mazuļu, kas te izšķīlušies un apvēlušies.

Pelču zivaudzētavas veterinārārsts Vjačeslavs Revins izlaidis lasēnus pie Ventas tilta Skrundā.

„Visi mazuļi ir no tiem lašiem, kurus rudenī Ventā ķērām un no kuriem ņēmām ikrus. Pavasarī tie izšķīlās, mēs tos barojām, audzējām un tagad palaidām savā dzīvē. Lasēnus izlaidām strauttecēs – ik pa gabaliņam, kur vien pie upes var piebraukt ar automašīnu,” skaidro zivaudzētavas vadītājs Valdis Plaudis un piebilst, ka lasēni šajā vecumā jau spēj videi pielāgoties un dzīvot strauvē.

„Viengadniekus laižām ārā aprīlī un maijā. Tie sver ap 20 gramiem. Vienas vasaras mazuļiem vidējais svars ir 1,45 gramī, bet tie ir jau piecu sešu centimetru garumā. Strādājam pēc zinātnieku ieteikumiem. Tie laši, kurus izlaižam pavasarī, uzreiz dodas uz jūru. Bet šie vienas vasaras upē dzīvos līdz pavasarim un tikai tad dosies uz jūru. Mēs tos izlaižam strauttecēs, kas ir to dabiskā dzīvotne. Rumba Ventā lašiem ir dabiskais šķērslis. Tāpēc augšpus ūdenskrituma mazuļu ir maz. Mēs darām visu, lai Latvijā laši būtu pa visu Ventu un lai tie gribētu atgriezties nāstot tur, kur uzauguši.”

Iveta Grīniņa, Lāsmas Reimanes foto

Zivīm laba vasara

Ko pašlaik dara zivsaimnieki?

To apskatīt braucām uz SIA *Skrunda*. Pirms trim gadiem saimniecība papildināta ar zivju māju, kas uzcelta par Zivju fonda naudu, pirms gada uzbūvēts inkubators, iegādāts plāvējs un ekskavators.

Zivsaimniecībā *Skrunda* ir vairāk nekā **500** hektāru dīķu.

Lielais ir kā ezers – **120** hektāru.

Nesen uzbūvētajā zivju mājā ieguldīti **400 000** eiro no Zivju fonda.

Pirmās zivis tiek ievestas jau **septembrī**.

Vienu brīdi te dzīvojušies ap 300 gulbju – arī tiem garšo graudi. Zivju barošanai lielajā dīķī ir konkrētas vietas. Palaikam tiek pārbaudīts, cik daudz tās noēdušas.

Lai gan pērnais gads zivkopjiem nav bijis labvēlīgs, uzņēmumā *Skrunda* izdevies nozvejot visu, un pieprasījums esot labs, saka valdes priekšsēdis Arnis Zalcmanis.

VAIRĀK NEKĀ 500 HA

Uzņēmuma valdes priekšsēdis Arnis Zalcmanis uzskaita, kas vasarā darāms: ap dīķiem un uz dambjiem jāplauj zāle, jāizcērt krūmi, jāremontē meniķi, jāpādziļina grāvji utt. „Zemnieki, kuriem vajag sienu, tagad varētu nākt un ap dīķiem plaut. Bet neviens negrib to darīt ar rokām.”

Dīksaimniekiem visu gadu ir rosīgs laiks. *Skrundā* tiek nodarbināti 19 cilvēki. Te ir vairāk nekā 500 hektāru dīķu. Lielais kā ezers – 120 hektāru. Lielākoties tiek audzētas karpas, nedaudz līdaku un līņu.

TAGAD ATVESEĻO

Vasarošanai atstāts ap 60 ha. Vairs nav

Zivju mājā ziemā tiek turēta tirgus prece. Deviņos baseinos var uzglabāt pat četras piecas tonnas, bet parasti ir ap trim.

pieejami nedzēstie kalķi, ar kuriem dīķi kādreiz dezinficēti, tāpēc tos vairs tik plaši neizmanto. Lai iznīcinātu parazītus un slimību ierosinātājus, ik pēc laika dīķi vasarā tiek nolaisti, turēti sausi un diskoti. Arī 17 ha ziemas dīķu vasarā ir sausi un tiek diskoti.

Uzņēmumā nodrošināts viss ražošanas process – no nārstošanas un mazuļu audzēšanas līdz tirgus zivīm, kas tiek pārdotas ceturtajā gadā. Tāda iespēja ir, pateicoties tam, ka privatizācijā izdevās saimniecību nesadalīt un saglabāt kā kopumu. „Nu, nevar to sadalīt: vienam mazuļu dīķi, citiem garāžas... Visam jābūt vienā sistēmā. Par Eiropas naudu nopirkām traktoros, mašīnas, ar ko zivis vadāt.”

VAIRĀKI NELABVĒLĪGI GADI

A.Zalcmanis atzīst: pēdējos gados pieprasījums aug. „Tāpat kā graudkopjiem – ražu ietekmē laika apstākļi. Pagājušajā gadā zivis aukstumā negribēja baroties. Bija grūti, bet izdevās visas nozvejot un pārdot. Mazuļi arī bija mazāki. Lai zivs labi augtu, jābūt siltai vasarai kā šī, bet nu jau karstuma un sausuma dēļ ūdens krītas. Šī vasara ir laba – zivis ēd dūšīgi un aug. Gadā pārdodam vidēji 100 tonnu.”

Dīķi un zivju māja ūdeni ņem no nelielās upītes Garūdenes, kas tek pāri plāvām. Sistēma izbūvēta padomju laikā, un viss notiek ar pašteci – elektrība nav jātērē. Tehnikas parks pamazām tiek atjaunots. Nopirkta mašīna,

Šajās tvertnēs tiek likti ikrī. Kad zivju mazuļi inkubatorā apvēlušies, tos ved uz dīķiem.

ar ko zivis transportē, un jauni traktori. Dīķu platība ir liela, bet zivju blīvums arī, tāpēc tās jāpiebaro. No apkārtējiem zemniekiem uzņēmums pērk graudus. Lielās karpas baro ar graudiem, mazuļiem tos maļ miltos. Sezonā tiek apēsts ap 300 tonnu.

Katru gadu resursus posta kormorāni. Šogad tie vēl neesot atlidojuši: „Tie ir ļoti gudri putni – darbojas komandā: sadzen mazuļus stūrī un metas virsū.” Bet arī vietējie iedzīvotāji nekautrējoties te pamakšķerēt.

DEVIŅI BASEINI

Nesen uzceltajā zivju mājā ieguldīti 400 000 eiro no Zivju fonda, par to uzbūvēts arī inkubators, bet iekārtas pirktas par cita

„No apkārtējiem zemniekiem uzņēmums pērk graudus. Lielās karpas baro ar graudiem, mazuļiem tos maļ miltos.”

Inkubatora iekārtas pirktas par Eiropas naudu. Stores te neaudzē – tās vajadzīgas, lai uzturētu baktērijas.

„Zemnieki, kuriem vajag sienu, varētu nākt un ap dīķiem plaut.”

projekta naudu. Pirmās zivis tiek ievestas jau septembrī. Deviņos baseinos katrā ir ap trim tonnām zivju. No šejienes tās tiek vestas pircējiem. Viss notiek automātiski: zivis pieved ar traktoru, pa lielu cauruli tās nonāk tvertnēs. Kad vajag, noteikts daudzums tiek pasmelts ar lielu kausu. Baseinos var papildus ievadīt skābekli.

„Zivis tiek pārdotas 2–3 kg smagas. Vedam pa jūrmalu – kūpinātājiem uz Apšuciemu, uz diviem veikaliem *Rimi* Rīgā, vēl zivis ņem uzņēmums *Cēsu arka*, kas tās liek uz ledus. Tirgošana ievēlās vēl ilgi pēc Jaungada.”

Iveta Grīniņa
Lāsmas Reimanes foto